

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1984

BRNO 1987

chází ze střední doby bronzové, keramika v něm nalezená obsahovala slídu, byla rovněž kvalitní, dobře vypálená, měla tmavý hlazený povrch a profilovaný okraj. Objekt č. 8 nelze kulturně zařadit, neboť byl bez náleží.

Jáma ze střední doby bronzové se připojuje ke starším nálezům z téže lokality - bronzové jehlice a dýce mohylové kultury. Z pozdní doby bronzové z této lokality je v muzeu uloženo několik starších nálezů. V 60. letech byly těžbou hlíny narušovány jámy s materiálem z téhož období, v r. 1975 zjistil V. Dohnal opět narušení několika jam, jejichž obsah zařadil na konec stupně HB. Jde zde zřejmě o sídliště, které je cíhelnou postupně ničeno.

Siedlung der Träger der Lausitzer Kultur in Blatec/Bez. Olomouc/. In der durch frühere Funde aus verschiedenen prähistorischen Zeitabschnitten sowie dem Mittelalter bekannten Ziegelei, wurde eine Siedlung der Lausitzer Urnenfelderkultur gestört. Wir untersuchten 10 Kulturgruben, von denen acht Keramik aus der Wende der Stufen RHB und HC enthielten, eine war aus der mittleren Bronzezeit und eine war fundlos.

KERAMIK DER URNENFELDERKULTUR AUS KRNOV-CVILÍN /Bez. Bruntál/

Vratislav Janák, AÚ ČSAV Brno

Im September übergab Dr. J. Kalus junior der Expositur in Opava Keramikbruchstücke und Lehmewurfbrocken, die er im Walde unter der Burg Šelenburk fand. Ausser neuzeitiger Keramik waren auch einige prähistorische Scherben darunter. Mit Vorbehalt, da es sich um ein wenig typisches Material handelt, können wir sie - vor allem nach der Oberflächenherrichtung - in den Zeitabschnitt der Urnenfelder einreihen.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM OBJEKTŮ HORÁKOVSKÉ KULTURY V TROUBSKU /okr. Brno-venkov/

Petr Vitula, PÚ Praha

Koncem května 1984 oznámili pracovníci stavební čtyř Výzkumného šlechtitelského ústavu pícninářského v Troubsku, že v areálu ústavu byl při bagrování jam pro základové patky budoucích hospodářských budov narušen pravěký objekt. Pracovníci AÚ zjistili, že se jedná o zemnici horákovské kultury. Jáma byla prozkoumána a průběh stavebních prací byl nadále sledován referentem v červnu až říjnu r. 1984, kdy zde byly prokopány další čtyři horákovské jámy¹.

Lokalita se nachází na mírném jihozápadním svahu na přibližně obdélníkové ploše o rozloze asi 1 ha a je omezena dálnicí D 1 a silnicí vedoucí od Veselky k Troubsku. Sídliště bylo zachyceno již při stavbě dálnice D 1 v roce 1969². Objekty z roku 1984 byly uspořádány do mírného oblouku a vzdálenost mezi nimi kolísala mezi 3 a 16 m. Měly nepravidelný kruhový, oválný či čtvercový půdorys o průměru 3 - 5 m a za hlubovaly se do podloží v rozmezí od 30 do 200 cm. Překrývala je 40 - 70 cm mocná vrstva ornice a náplav. Vzhledem k celkové dispozici, objemu, specifickým konstrukčním prvkům /stopy po kulech ve dnech jam/ i pozorováním ze záspy /velké množství mazanice s otisky dřevěné armatury/ můžeme všechny objekty považovat za sídelní. Jejich výplně poskytly velmi cenný pramenný materiál, dokumentující hospodářské, výrobní i duchovní poměry tehdejšího obyvatelstva. Kromě velmi početného keramického inventáře zde byla hojně zastoupena kostěná industrie. Tkalcovskou výrobu dokládají přesleny a závaží nalezená ve žlabu jednoho z objektů. Pozoruhodné jsou nálezy kovových předmětů: starší varianta bronzové ložkovité spony, bronzový tordovaný nákrčník a několik železných předmětů. Ojediněným je objev pěti lidských lebek v záspy prvního objektu. Kromě archeologického a antropologického materiálu se z objektů získalo též množství osteologických, paleobotanických a petrografických nálezů.

Keramický inventář objektů odpovídá běžnému jihomoravskému kontextu horákovské kultury. Přítomnost velkých soudkovitých tvarů s náznakem situlovité profilace, vysokých amforovitých zásobnic, výskyt šálků s žebrovanou výdutí, rýsovaná výzdoba, pokročilá tuhová výzdoba a sporadický výskyt malované keramiky umožňují předběžné datování do mladšího a pozdního stupně horákovské kultury /R HD/.

Poznámky:

- 1 Výzkum byl proveden v rámci úkolu AÚ ČSAV v Brně pod vedením I. Rakovského a J. Nekvasila.
- 2 K. Ludíkovský, Zachranovací výzkum na stavbě dálnice u Troubska /okr. Brno-venkov/, PV 1969, Brno 1971, 18-19.

Rettungsgrabung von Objekten der Horákov Kultur in Troubsko /Bez. Brno-venkov/. Beim Baue von Wirtschaftsgebäuden hat man fünf Siedlungsobjekte der Horákov Kultur erfasst und untersucht. Festgestellt wurden Belege der Webereiproduktion und bedeutend ist der Fund von fünf Menschenschädeln in der Aufschüttung einer Erdhütte. Man barg auch Metallgegenstände: eine bronzene Kahnfibel, einen bronzenen tordierten Halsring und eiserne Gegenstände. Das zahlreiche keramische

Material ermöglicht vorläufig die Objekte in die jüngere und spätere Stufe der Horákovcer Kultur /R HD/ zu datieren.

POKRAČOVÁNÍ VÝZKUMU NA HALŠTATSKÉM HRADIŠTI MALÝ CHLUM MEZI KRHOVEM A OBOROU /okr. Blansko/

Antonín Štof, Muzeum Boskovice

V druhé polovině roku 1984 pokračoval plošně omezený výzkum, navazující na sondu při JZ obvodu hradiska a na její rozšíření¹. Práce se zaměřily na další odkryvy ve střední a jižní části dřívější sondy, která byla východním směrem rozšířena tak, že jsme získali kompletní profil od středního úseku se zachovanou klenbou až po jižní okraj sondy na svahu, včetně profilu valového tělesa. Nový řez valem přinesl čitelnější a reprezentativnější profil; sonda z roku 1982 zachytila jen napojení valu na přilehlý opukový blok. Nový řez valem také spolehlivě ukázal, že pozdně bronzové nálezy, které původně val datovaly² jsou pouze součástí kulturních vrstev, druhotně použitých při budování valu. Získaný materiál klade vznik opevnění do pozdně halštatského období H D.

Pokračovaly rovněž práce na odkryvu podhloubených a zřícených prostor v severní části původní sondy. Zčásti byla odstraněna tmavá humózní vrstva, jež v mocnosti až 2 m vyplňovala horní části prostor vzniklých destrukcí. Spodní vrstvy destrukcí dosud zkoumány nebyly.

Poznámky:

- 1 A. Štof, Příspěvek k poznání hradisk v Boskovické brázdě /okr. Blansko/, PV 1982, Brno 1984, 82-85; týž, Výzkum Malého Chlumu mezi Krhovem a Oborou /okr. Blansko/, PV 1983, Brno 1985, 34.
- 2 A. Štof, Příspěvek k poznání hradisk v Boskovické brázdě /okr. Blansko/, PV 1982, Brno 1984, 84.

Fortsetzung der Grabung auf dem hallstattzeitlichen Burgwall Malý Chlum, zwischen Krhov und Obora /Bez. Blansko/. Das Hauptergebnis der fortschreitenden Abdeckungen war die Gewinnung eines neuen Wallprofils und gleichzeitig auch seiner berichtigten Datierung in H D.

GRABUNG DES KELTISCHEN OPPIDUMS STARÉ HRADIŠKO, KATASTRALGEBIET MALÉ HRADIŠKO /Bez. Prostějov/

Miloš Čižmář, AÚ ČSAV Brno

Die systematische Grabung verlief in den Monaten Mai bis September und knüpfte an die Abdeckung der vergangenen Saison mit einer Fläche von 2.000 m² an, die sich direkt vor dem Tor in den inneren Teil des Oppidums befindet. Von der Siedlungsverbauung hat man zahlreiche Pfostengruben, Fundamentgräben und drei eingetiefte rechteckige Hütten abgedeckt, von denen eine teilweise schon im vergangenen Jahre untersucht worden war. Wichtige Erkenntnisse brachte die Grabung zur Gestaltung des äusseren Fortifikationssystems vor dem Tor. Der im Jahre 1983 untersuchte Graben setzte in einer Länge von ca. 22 m auch auf der neu abgedeckten Fläche fort. Ungefähr 20 m ausserhalb seines Verlaufes wurde in einer Länge von 42 m ein weiterer paralleler ca. 4 Meter breiter und in den durchgeführten Schnitten 1 - 2 m tiefer Graben festgestellt, der vor der Unterbrechung der inneren Befestigung situiert ist. Diese Verstärkung des Fortifikationssystems lenkte gleichzeitig auch den Verlauf des Steinweges, der den nördlichen Arm des kurzen Grabens umging und bogenförmig durch die Unterbrechung des inneren Grabens zum Tore zielte.

An Funden hat man wiederum eine Menge von Keramik, verschiedenen eisernen Gegenständen, bronzenen und gläsernen Zieraten, Tierknochen und Eisenschlacke gewonnen. Von Münzen wurden zwei silberne Münzen mit Pferdendarstellung, ein goldenes Vierundzwanzigstell und die Hälfte eines bronzenen Starters mit goldener Folie gefunden.

Eine wichtige Beobachtung tätigte man im Mai gelegentlich der Erweiterung des rezenten Weges an den Stellen des Durchganges in die innere Befestigung, als man das Profil säubern und dokumentieren konnte. Es wurden zwei Destruktionen von mächtigen Steinen festgestellt, jede in einer Breite von ungefähr zwei Meter, zwischen diesen befand sich eine Schuttschicht, auf der Innenseite der Befestigung dann eine Pfostengrube. Die grösste Höhe der Wallaufschüttung oberhalb des felsigen Liegenden beträgt nur 1,6 m. Durch die Flächenplanierung des Liegenden längs des Profils erfasste man einen in den Felsen ein-

PŘEHLED VÝZKUMU 1984

Vydává :	Archeologický ústav ČSAV, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef Poulík
Redaktoři:	Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová, P. Šindelář, B. Klíma, M. Plaček, J. Svoboda
Na titulním listě:	rekonstrukce vědérka ze slovanského hradiska Břeclav-Pohansko
Tisk:	VH 103 ZO Svazarmu Brno
Evidenční číslo:	ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis:	450 kusů - neprodejné